

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

К.Н. Мақашева

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
АЙМАҚТЫҚ
ҰЙЫМДАР

Оқу құралы

Алматы
“Қазақ университеті”
2011

ББК 63.3
М 12

*Баспаға әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
халықаралық қатынастар факультетінің
Ғылыми кеңесінің шешімімен ұсынылды*

Пікір жазғандар:

тарих ғылымдарының докторы, профессор *К.Р. Несипбаева*
тарих ғылымдарының докторы, профессор *Р.С. Жарқымбаева*
тарих ғылымдарының докторы, профессор *Ф.Т. Көкеева*

Мақашева К.Н.

М 12 Халықаралық аймақтық ұйымдар: оқу құралы. – Алматы:
Қазақ университеті, 2011. – 156 б.

ISBN 975–601–247–358–2

Оқу құралы кіріспе, дәрістер, өзін-өзі тексеруге арналған сұрақтар, сынақ сұрақтары және әдебиеттер тізімінен тұрады. Оқу құралының бірінші бөлімінде жалпы халықаралық ұйымдардың алатын орны, рөлі көрсетіліп, сонымен бірге Ұлттар Лигасы және Біріккен Ұлттар Ұйымына назар аударылды. Екінші бөлімінде халықаралық аймақтық ұйымдар, олардың құрылымы, қызметі, маңызы көрсетілді.

«Халықаралық аймақтық ұйымдар» атты оқу құралы жоғары оқу орындарының «халықаралық қатынастар», «аймақтану» мамандықтарының студенттері, магистранттары және оқытушыларына арналған.

Оқу құралы «2010 ж. Үздік оқытушы» грантінің есебінен басып шығарылды.

ББК 63.3

ISBN 975–601–247–358–2

© Мақашева К.Н., 2011
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2011

МАЗМҰНЫ

Кіріспе.....	4
1-бөлім. 1.1. Халықаралық ұйымдардың құрылу және даму тарихынан	6
1.2 Ұлттар Лигасы.....	18
1.3 Біріккен Ұлттар Ұйымының құрылу тарихынан	25
1.4 БҰҰ-ның негізгі принциптері	30
1.5 БҰҰ арнайы мекемелері және аймақтық комиссиялары	46
1.6 Қазақстан Республикасы және Біріккен Ұлттар Ұйымы	59
2-бөлім. Халықаралық аймақтық ұйымдар	71
2. 1 Көпмақсатты ұйымдар.....	71
2.1.1 Американдық мемлекеттер ұйымы (АМҰ)	72
2.1.2 Араб мемлекеттерінің лигасы (АМЛ).....	73
2.1.3 Африкандық ұйым (АҰ).....	77
2.1.4 Тәуелсіз мемлекеттер Достастығы (ТМД).....	79
2.1.5 Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтастық ұйымы (ЕКҰҰ)	83
2.2 Функционалды ұйымдар	86
2.2.1 Еуропалық көмір және болат бірлестігі (ЕКББ)	87
2.2.2 Еуропалық экономикалық қауымдастық	90
2.2.3 Солтүстік-Америкалық еркін сауда ассоциациясы (НАФТА)	94
2.2.4 Азия-Тынық мұхиттық экономикалық ынтымақтастық (АТЭЫ) ұйымы	97
2.3 Альянстар.....	99
2.3.1 Солтүстік-Атлантикалық ұйым (НАТО)	99
2.3.2 Батысеуропалық Одақ	101
3-бөлім. Халықаралық ұйымдардың қазіргі халықаралық қатынастардағы рөлі	104
“Халықаралық аймақтық ұйымдар” пәні бойынша сынақ сұрақтары ..	115
“Халықаралық аймақтық ұйымдар” пәні бойынша өзін-өзі тексеруге арналған тест сұрақтары	116